
Obsah

Tradice a sekularismus – nárok neomylnosti a moudrost.....	5
1. Credo.....	11
1.1 Vyznání víry V. Solovjova a V. Ivanova.....	12
1.2 Pedagogika víry jako tvořivá součást tradice.....	22
1.2.1 Boží pedagogika ve výchově a teologii.....	24
1.2.2 Komunitní dimenze v oblasti výchovy k víře a vírou.....	28
1.2.3 Proměna výchovy víry a ve víře.....	29
1.2.4 Zákon výchovy jako kontrast milosti, která vychovává?.....	31
1.2.5 Katecheze jako postupný růst víry a k víře.....	34
1.2.6 Růst jako personalizace víry a ve víře.....	37
1.3 Evropa jako nový kontext pro křesťanský zápas víry a tradice.....	39
1.3.1 Soudobá podoba evropského osudu a trestu.....	40
1.3.2 Zrození evropského kulturního křesťanství.....	43
1.3.3 Kultura globálního pohanství.....	44
1.3.4 Evropské kulturní křesťanství a budoucí globální pohanství.....	47
1.3.5 Myslet globálně, jednat lokálně.....	51
1.4 Hermeneutika kontinuity a diskontinuity tradice a nové areopágy.....	51
1.4.1 Moderní doba z pohledu Benedikta XVI.	51
1.4.2 Hermeneutika kontinuity a diskontinuity.....	58
1.4.3 Dialog náboženství a osvěcenství – prorocký úkol křesťanství?.....	64
1.4.4 Poslání křesťanství jako nový kontext kontinuity a diskontinuity.....	65

Exkurz I. – JÓZEF KULISZ SJ, <i>Ježíš Kristus v osvícenské autonomii rozumu</i>	74
1. Hledání historického Ježíše.....	74
1.1 <i>Od Reimara k Baurovi</i>	74
1.2 <i>Kristus ztraceného evangelia</i>	85
1.3 <i>Od Meyera k Bultmannovi</i>	93
2. Třetí cesta.....	107
2. Tradere	111
2.1 Otcové církve před kulturou své doby.....	111
2.1.1 <i>Víra a kultura v prvních staletích církve</i>	111
2.1.2 <i>Křesťanský vztah k polis</i>	114
2.1.3 <i>Od pohanského mýtu ke křesťanskému symbolu</i>	115
2.1.4 <i>Učení otců jako kulturní komunikace víry</i>	115
2.1.5 <i>Co lze vyvodit pro dnešek?</i>	117
2.2 Athény a Jeruzalém.....	119
2.2.1 <i>Jeruzalém a Athény v sekulárním horizontu</i>	119
2.2.2 <i>Víra a obrácení</i>	120
2.2.3 <i>Tvorba křesťanského stanoviska</i>	122
2.2.4 <i>Víra (πίστις) hledající porozumění (γνώσις)</i>	122
2.2.5 <i>Literární petrifikace a rozvoj tradice</i>	124
2.2.6 <i>Inkulturace</i>	125
2.2.7 <i>Pokřesťanstění</i>	128
2.2.8 <i>Spojenectví církve a světské moci na Západě</i>	128
2.2.9 <i>Sekulární a náboženský odkaz patristiky dnešní evropské kultuře</i>	129
2.3 Apologie osamění – paradigma útěku svatého Řehoře Naziánského.....	131
2.3.1 <i>Kontext Apologie svatého Řehoře Naziánského</i>	133
2.3.2 <i>Osamění pastýře jako „lékaře duší“</i>	134
2.3.3 <i>Osamění těžkostmi pastoračních námah</i>	140
2.3.4 <i>Vlastní poušť pastýře</i>	145
2.3.5 <i>Osamění v poslušnosti</i>	151
2.4 <i>Regula pastoralis</i> svatého Řehoře Velikého.....	154
2.4.1 <i>Ideál pastýře</i>	160
2.4.2 <i>Život pastýře</i>	164
2.4.3 <i>Uskutečnění pastýřské služby v její komplexnosti</i>	171
2.4.4 <i>Řehoř jako svědek kontinuity a diskontinuity křesťanské tradice</i>	173
2.5 <i>Meditace Jana Zlatoústého nad kněžstvím</i>	175
2.5.1 <i>Jeho spisy obíhají po celé zemi jako slehající blesky</i>	175

2.5.2 Historicko-kritický přístup Jana Zlatoušého versus alegorie.....	180
2.5.3 Antiošská christologie sv. Jana Zlatoušého.....	183
2.5.4 Pastýřská teologie sv. Jana Zlatoušého.....	185
2.6 Latinská tradice a misijní činnost Říma.....	199
2.6.1 Misijní poslání církve v pojetí křesťanského Východu.....	199
2.6.2 Misijní poslání církve v pojetí křesťanského Západu.....	201
2.6.3 Irské mnišství.....	204
2.6.4 Evangelizace Západu.....	207
Exkurz II. – YVES CONGAR, <i>Církevní otcové a prvotní církev</i>.....	210
1. Tradice u přednicejských otců.....	210
1.1 Slovník.....	210
1.2 Původ Tradice.....	211
1.3 Tradice a pravidlo víry.....	214
1.4 Písmo a Tradice.....	218
1.5 Předmět Tradice.....	224
1.6 Tradice a kánon Písma.....	227
2. Tradice u otců 4. a 5. století.....	231
3. Auctoritas.....	240
3.1 Litera a duch.....	240
3.2 Církev jako instituce a událost.....	242
3.2.1 Církev jako instituce.....	242
3.2.2 Církev jako událost.....	245
3.2.3 Církev jako jednota instituce a charizmatu.....	248
3.2.4 Církev jako jednota lásky.....	250
3.3 Živá tradice a zápas o ni.....	251
3.3.1 Živá tradice a duchovní plodnost v dějinách.....	255
3.3.2 Živá tradice a služba.....	261
3.3.3 Živá tradice a víra.....	264
3.3.4 Živá tradice a paměť transcendence.....	269
Exkurz III. – WACŁAW HRYNIEWICZ, <i>Hierarchie pravd a jednota křesťanů</i>.....	275
1. <i>Hierarchia veritatum</i> jako zásada ekumenické hermeneutiky.....	276
2. <i>Hierarchia veritatum</i> – společné dobro rozděleného křesťanství.....	288
4. Questiones disputatae.....	315
4.1 JOHN NEWMAN, <i>Co říká Vincenc z Lérins?</i>	315
4.2 YVES CONGAR, <i>Protestantská reformace</i>	327

4.3 MAX, PRINC SASKÝ, <i>K otázce církevní unie</i>	344
4.4 DUMITRU STĂNILOAE, <i>Přijetí tradice v dnešním světě</i>	359
4.5 VJAČESLAV IVANOV, <i>Živá tradice</i>	370
4.6 WACLAW HRYNIEWICZ, <i>Proces recepcce pravdy v církvi</i>	378
Exkurz IV. – AIMÉ SOLIGNAC – GERVAIS DUMEIGE, <i>Tradice</i>	401
1. AIMÉ SOLIGNAC, <i>Tradice v církvi</i>	401
2. GERVAIS DUMEIGE, <i>Duchovní Tradice</i>	426
5. Ego vobis propitius ero	437
5.1 Dar, povolání, svoboda. Příspěvek k teologii řeholních slibů.....	437
5.2 Dědici a tvůrci – Tovaryšstvo Ježíšovo v Českých zemích od roku 1851 do roku 2005.....	452
5.3 Čeští jezuité v ohnisku exercičního hnutí. Poznámky k historické kulise katolické obnovy v českých zemích v letech 1850–1919.....	463
5.4 Cyrilometodějství a jezuité na Velehradě od roku 1890 do roku 1919.....	484
5.5 České martyrologium – Adolf Kajpr SJ, novinář a kazatel, mučedník svobody slova.....	507
5.6 Jezuité v Olomouci po roce 1989.....	524
Exkurz V. – BERNARD LONERGAN, <i>Dějiny</i>	533
1. Příroda a dějiny.....	533
2. Historická zkušenost a historická znalost.....	537
3. Kritický dějepis.....	541
6. Ex Oriente lux	551
6.1 Kontinuita a diskontinuita studia křesťanského Východu v českých zemích a na Slovensku.....	551
6.1.1 Pojem „křesťanský Východ“.....	554
6.1.2 Studium východních církví.....	560
6.1.3 Stručná kontextualizace studia křesťanského Východu.....	568
6.1.4 Východní tradice.....	593
6.1.5 Východní teologie.....	610
6.1.6 Orientale Lumen – instruktivní a normativní přístup ke studiu křesťanského Východu.....	622
6.1.7 Ekumenické perspektivy studia křesťanského Východu.....	629
6.2 Komentovaná bibliografická rešerše české a slovenské literatury ke studiu křesťanského Východu po roce 1989.....	635
6.2.1 Vybrané dokumenty katolické církve.....	638

6.2.2 Úvod do studia křesťanského Východu	653
6.2.3 Studium dějin východních církví	656
6.2.4 Východní teologie	666
6.2.5 Východní liturgie	675
6.2.6 Východní církevní právo	677
6.2.7 Spiritualita křesťanského východu	680
6.2.8 Východní budba a ikonografie	682
6.2.9 Křesťanský Východ a moderní kultura	685
6.2.10 Pastorační a misijní východních církví	686
6.2.11 Ekumenický a mezináboženský dialog východních církví	689
6.2.12 Ruské náboženské myšlení a filosofie	693
6.2.13 Lingvistická studia	696
6.3 První velehradský unijní sjezd v roce 1907 a rozvoj cyrilometodějské tradice v jeho duchu – tvůrci a dědicové	697
6.3.1 Kontextuální četba vzniku cyrilometodějské tradice na Velehradě	700
6.3.2 První unijní sjezd na Velehradě v roce 1907 a kořeny jeho kontinuity ...	703
6.3.3 Cyrilometodějská tradice Velehradu jako evropsko-spirituální proroctví? ...	705
Exkurz VI. – TOMÁŠ ŠPIDLÍK, <i>Křesťanský Východ</i>	709
7. Inspiratio	727
7.1 Od exegeze biblického textu ke slovu Slova – je třeba radikálního návratu k anagogii?	727
7.1.1 Katolická tradice, kánon a autorita Písma	730
7.1.2 Tradice jako vědomí plurality vztahování se k Tradici	735
7.1.3 Tradice jako praxe	741
7.1.4 Anagogická exegeze jako pramen tradic	745
7.2 Apoštol Pavel a Evropa	750
7.3 Vzkříšený Kristus mezi námi pro spásu celého světa	761
8. Bibliografie české a slovenské literatury ke studiu křesťanského Východu....	774
8.1 Dokumenty církve	774
8.1.1 Dokumenty katolické církve	774
8.1.2 Dokumenty pravoslavných církví	775
8.1.3 Dokumenty společné	775
8.2 Úvod do studia křesťanského Východu	776
8.2.1 Časopisy pro studium křesťanského Východu	776
8.2.2 Pravoslavní autoři	778

8.2.3	<i>Katoličtí autoři</i>	779
8.2.4	<i>Varia</i>	780
8.3	Studium dějin východních církví	781
	<i>Manuály</i>	781
8.3.1	<i>Předniconské období</i>	782
8.3.2	<i>Období ekumenických koncilů</i>	782
8.3.3	<i>Velké východní schisma roku 1054</i>	782
8.3.4	<i>Unijní pokusy</i>	783
8.3.5	<i>Dějiny křesťanského Východu v současnosti</i>	783
8.3.6	<i>České země</i>	784
8.3.7	<i>Slovensko</i>	787
8.3.8	<i>Cyrlometodějská tradice</i>	791
8.3.9	<i>Varia</i>	794
8.4	Východní teologie	794
8.4.1	<i>Prameny východní teologie</i>	794
8.4.2	<i>Východní teologie</i>	795
8.4.3	<i>Komparace východní a západní teologie</i>	797
8.4.4	<i>Studium Písma ve východní teologii a exezeze</i>	798
8.4.5	<i>Studium církevních otců (patristika)</i>	799
8.4.6	<i>Studium ekumenických koncilů</i>	801
8.4.7	<i>Tradice</i>	801
8.4.8	<i>Trojice, christologie a Filioque</i>	802
8.4.9	<i>Pneumatologie</i>	803
8.4.10	<i>Eklesiologie a papežský primát</i>	803
8.4.11	<i>Teologická antropologie</i>	804
8.4.12	<i>Svatosti</i>	804
8.4.13	<i>Eschatologie</i>	805
8.4.14	<i>Východní morální teologie</i>	805
8.4.15	<i>Mystická teologie</i>	806
8.4.16	<i>Apologetika a polemická teologie</i>	806
8.4.17	<i>Mariologie</i>	806
8.5	Východní liturgie	807
8.5.1	<i>Pravoslavní autoři</i>	807
8.5.2	<i>Katoličtí autoři</i>	809
8.5.3	<i>Varia</i>	811
8.6	Východní církevní právo	811
8.7	Spiritualita křesťanského Východu	813

8.7.1 <i>Pravoslavní autoři</i>	813
8.7.2 <i>Katoličtí autoři</i>	815
8.7.3 <i>Varia</i>	816
8.8 Hudba křesťanského Východu a ikonografie	817
8.9 Křesťanský Východ a moderní kultura a umění	818
8.10 Pastorační a misijní východních církví	820
8.11 Ekumenický a mezináboženský dialog východních církví	823
8.12 Ruské náboženské myšlení a filosofie	827
8.13 Lingvistická studia	828
8.14 <i>Varia</i>	832
Závěrem	836
Seznam zkratk	840
Prameny uveřejněných studií	844